2

1859 ▪ 1900
LES ARRELS CULTES: ROMANTICISME I RENAIXENÇA LITERÀRIA

A Europa els canvis socials de la Revolució Industrial condueixen al sorgiment del **Romanticisme, un moviment cultural que revaloritza** la connexió de l'home amb la natura i en conseqüència **els costums populars i les cultures nacionals. Vicent Boix** —com el seu amic Víctor Balaguer al Principat— n'és el principal difusor al País Valencià.

Boix reivindica **tres elements històrics que conformaran l'imaginari valencià al llarg del segle XIX:** la figura èpica de **Jaume I,** com a pare fundador del poble valencià; **els Furs,** la «sàvia» constitució que en ser abolida en 1707 inicia la decadència del país; i, en sintonia amb la tradició liberal, **les Germanies,** com a revolta popular contra l'absolutisme.

El Romanticisme també identifica llengua i pàtria. Així, el 1859, **un Certamen literari celebrat a València** —amb motiu del quart centenari de la mort d'Ausiàs Marc— **inicia la Renaixença literària, que es vincula amb la de Catalunya i les Illes,** i connectarà amb els felibres provençals.

Al País Valencià la Renaixença s'articula bàsicament a través de **Lo Rat Penat, la primera entitat cultural valencianista** —fundada el 1878 per **Constantí Llombart** i amb Boix com a president honorari— que treballa per restablir **un ús culte de la llengua** amb la celebració de **Jocs Florals oberts a tots els territoris de llengua catalana,** redescobrir el país a través de **l'excursionisme intel·lectual** i reconstruïr un **àmbit simbòlic valencià.**

D'entre les dotzenes de figures de la Renaixença valenciana, en destaquen dues amb llum pròpia: **Teodor Llorente, el patriarca** que amb la seua brillant obra poètica implanta un model de llengua culta i d'alt nivell depurada de castellanismes; i **Constantí Llombart, el poeta popular,** el precedent més preclar del valencianisme republicà.

Tot i les evidents aportacions positives al desvetllament nacional, **la Renaixença aposta per un valencianisme apolític** i per tant ineficaç per fer front als reptes socials i culturals que el país té plantejats.

Montserrat, 8 de maig de 1868
Visita de poetes valencians, catalans i provençals al Monestir de Montserrat en ocasió de la celebració dels Jocs Florals de Barcelona. D'esquerra a dreta, a la fila superior: Celestí Barallat, Vicent Venceslau Querol, Vergés, Josep Maria Torres Belda i Josep Maria Arnau; a la fila del mig, Conrad Roure, Lluís Roca, Frederic Mistral, Albert de Quintana, Víctor Balaguer, J. Sala, William Charles Bonaparte-Wyse i Rafael Ferrer i Bigné; i asseguts a terra, Eduard Vidal i Valenciano, Lois Romieu, Teodor Llorente i Paul Meyer.
IAAH-AM

València, 1881
Grup d'escriptors, artistes i socis de Lo Rat-Penat. D'esquerra a dreta: a la fila superior, Ramon Lladró i Mallí, Joan Reig i Flores, Regal i Llorente, Honorat Berga, Sorin, Montes, Bergon i Gargallo; a la segona, Víctor Iranzo, G. Zahonero, Frederic Tormo, Andreu, Lluís Tramoyeres, Josep Martínez Aloy, Antoni Cidon i Salvador; a la tercera, Josep Bodria, Félix Pizcueta, Rafael Ferrer i Bigné, Jacint Labaila, Teodor Llorente, Eduard Escalante i Josep d'Orga; asseguts, Francesc Martí i Grajales, Josep Maria Puig i Torralva, Juli Oltra, Ferran Reig i Flores, Hernandez i Vicent Peydró.
BVNP

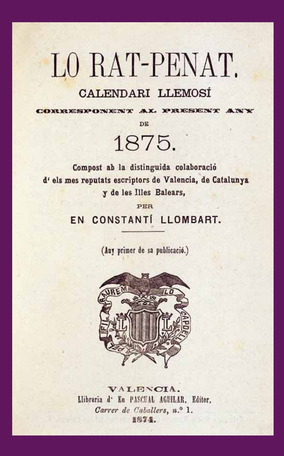

LO RAT-PENAT.
CALENDARI LLEMOSÍ
CORRESPONENT AL PRESENT ANY
1875.
Compost ab la distinguida colaboració d'«Un dos reputats escriptors de València, de Catalunya y de les Illes Balears,»
POR
EN CONSTANTÍ LLOMBART.
(Ley gitant de la publicació.)
VALENCIA.
Llibre d'e R. Fidel Romà, Bisc. Donzell, 6, pral. esq. A. L.
1874.

València, 1874
Lo Rat-Penat. Calendari Llemosí. L'emblemàtica primera publicació de la Renaixença valenciana, editada per Constantí Llombart.
AVL

València, 1897
Medalla de reina dels Jocs Florals de València de Josefina Llorente, filla de Teodor Llorente
AVL

Any I. Valencia, 1.er de Gener de 1885. Núm. 1.
PATRI FIDES
LO RAT-PENAT
Periódich Literari Quincenal
ORGAN OFICIAL DE LA SOCIETAT DE AMADORS DE LES GLORIES VALENCIANES
Redacció, ses oficines: Trinquete, Quinquer y Rosegador.
SE DONEN PER
EN CONSTANTÍ LLOMBART.
PRECI DEL TALLADER DE CARRERA.
LA FESTA DE CASA.
LO RAT-PENAT.
SOMETIA DEL CORE ALGUNES DEL 1884 AL 85.

València, 1 de gener de 1885
Lo Rat-Penat. Periódich Literari Quincenal, dirigit per Constantí Llombart.
AVL

Vilallonga, 9 de juny de 1905
Excursió de Lo Rat-Penat. Asseguts a la garrofera: Teodor Llorente i Roc Chabàs. Amb galato, Josep Sanchis i Sivera.
ED

Teodor Llorente

1837 ▪ 1977
EL VALENCIANISME REPUBLICÀ